

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на тема „Конкурентноспособност на десертното лозарство в България“ за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научна област 3 Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика по докторантска програма „Икономика и управление (по отрасли)“ с автор Даниела Цветанова Димитрова – докторант към Института по аграрна икономика Член на научно жури: проф.д.и.к.н. Юлия Маркова Дойчинова – Заповед № -П4-08-87/27.03.2015 г. на Председателя на ССА

1. Актуалност, теза, цел и задачи на дисертационния труд.

Актуалността на темата докторантът правилно и аргументирано е свързал с възстановяването на устойчиви темпове на растеж на десертното гроздопроизводство и подобряване на неговата конкурентноспособност на основата на подходящите почвено-климатични условия, високите научни постижения в областта на селекцията и технологиите и условия за свободна търговия, определени от членството ни в ЕС.

Изследователската теза е добре формулирана, като е простирана необходимата обвързаност с формулираните хипотези, целта и задачите на дисертационния труд. На тази основа е простирана добра структура на изследването.

Дисертационният труд се състои от основен текст 234 печатни страници, списък на използвана литература приложения. Съдържанието е богато онагледено с 57 таблици и 37 фигури. Списъкът на литературата обхваща 235 литературни източници адреси на 11 сайта.

2. Съдържанието на дисертационния труд

Запознаването ми с дисертационния труд ми даде основание за извода, че той е цялостно завършено задълбочено научно изследване по проблемите на конкурентноспособността на десерството гроздопроизводство в нашата страна и показва възможностите и компетентността на автора му да провежда научни изследвания по сложни проблеми от стопанската практика.

Основните положителни страни на разработката са:

- ✓ Задълбочено и целенасочено са интерпретирани теоретико-методическите основи на конкурентноспособността и нейните особености в земеделието. На тази основа е разработен специализиран методически подход за изследването, който се прилага в следващите части за оценка на конкурентноспособността на производството на десертно грозде.
- ✓ Демонстрирано е добро познаване на литературните източници у нас и в чужбина. То е позволило на автора да вземе отношение и да дефинира основни понятия по изследваната проблематика.
- ✓ Професионално са проведени задълбочени анализи и оценки на значението на десертното лозарство за българското земеделие, на производителността

на труда, на доходността на производството, цените на реализация и пазарните позиции на сектора на вътрешния и международния пазар и др. Направено е сравнение на динамиката на площта, средните добиви и производството на десертно грозде в България с останалите членки на ЕС и е разкрита необходимостта от ускоряване темповете на обновяване на производствения потенциал и модернизиране на производството.

✓ Добре е структурирана и реализирана многоаспектната оценка на конкурентния потенциал на десертното производство и на проблемите и възможностите му за развитие, включваща географската концентрация и развитие на производствения потенциал в сектора, свързаните и поддържащи производства, организационно-стопанската структура и потенциала за развитие на стопанските единици, политиката за стимулиране на производството на десертно грозде и др.

✓ Положителна оценка заслужават анализите на равнището и структурата на инвестициите и експлоатационните разходи при традиционните за нашата страна технологии на отглеждане на десертно грозде. На тази основа са формулирани изводи, свързани с високата доходност на това производство;

✓ Специален интерес представлява анализа на организационно-стопанската структура на сектора и на потенциала за развитието на стопанските единици. Те логично са свързани с повишаване на конкурентоспособността на сектора и с необходимостта от приложение на политически мерки, стимулиращи процесите на окрупняване на лозовите масиви и подобряване на факторните условия за развитие на десертното гроздопроизводство

✓ Висока оценка заслужават разработените насоки, мерки и конкретни решения за повишаване на конкурентоспособността на производството на десертно грозде, както и разработките за приложението на географските означения, които са конкретизирани за територията на МИГ „Тракийско-Родопска яка“ като Модел за приложение на запазено географско указание при производството на десертно грозде на примера на общините Перущица и Родопи, област Пловдив.

3.Приноси, съдържащи се в дисертационния труд.

Приемам представената от докторанта справка за основните приноси в дисертационния труд. Тя обективно отразява постигнатите резултати и приносни моменти, които доизясняват основни теоретични понятия и обогатяват методически решения за изследване на конкурентоспособността на производството и износа на десертно грозде.

Направеното проучване има комплексен характер, което е позволило да се анализират икономическото и технологичното състояние на десертното производство на грозде, да се направят обобщения и изводи за проблемите и тенденциите за развитие. На тази основа логично и сполучливо са очертани стратегически насоки за развитие и промяна на политиката.

Характерът на новост за изследването на сектора има предложението интеграционен показател за оценка на конкурентоспособността на разработените иновативни производствени структури. Той може с успех да се приложи и в други изследвания, посветени на оценка на състоянието и развитие на секторите в селското стопанство.

Приносно значение имат разработените модели за конкурентна сортова структура, които могат да подпомогнат инвестиционните решения на земеделски производители в различните райони на Северна и Южна България, като осигурят висока доходност на производството на качествено десертно грозде.

Високо оценявам и предлаганите идеи и принципни положения на иновативния маркетингов подход за повишаване конкурентоспособността на десертното грозде, в който се съчетават елементи и решения от няколко научни области – управление на качеството, агробизнесмениджмънта, регионалистицата и др. Тези разработки са с висока степен на конкретизация и могат да станат основа за бъдещ интегриран проект на местната инициативна група на територията на общини Родопи и Перущица през настоящия програмен период.

4.Бележки и препоръки.

Богатството от идеи, насоки, препоръки и предложения, съдържащи се в последната глава на дисертационния труд в различна степен са свързани и произтичат от направените анализи и оценки в предшестващите части на разработката. Това се отнася най-вече за разработките, свързани с организацията и управлението на структурите в сектора.

Препоръчвам дисертационният труд или основна част от него (по преценка на автора) да бъде публикувано като самостоятелно монографично изследване с оглед резултатите и насоките за развитие на сектора да станат достояние на широк кръг специалисти в научните среди и практиката.

5.Публикации по дисертационния труд.

Съдържанието на дисертационния труд е представено пред научната общност чрез 4 броя публикации (две научни статии и два доклади, публикувани в сборници от научни конференции). Половината от публикациите са на английски език.

Представеният автореферат отразява в необходимата степен съдържанието на дисертационния труд.

Заключение.

Съдържащите се в дисертационния труд научни и научно-приложни резултати и приносни моменти, ми дават основания да препоръчам на Научното жури да оцени високо дисертационния труд е да гласуваме положително за присъждане на Даниела Цветанова Димитрова образователната и научна степен „доктор” по докторантска програма „Икономика и управление (по отрасли) Професионално направление 3.8 „Икономика”.

23.04.2015 г.

Член на Научно жури:

(проф.д.ик.н.Юлия Дойчинова)